

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛІСУ, МИСЛИВСТВОЗНАВСТВА ТА ІХТІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан Біологічного факультету

Л.О. Омелянчик

(підпис)

2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТРОДУКЦІЯ МИСЛИВСЬКИХ ТВАРИН

підготовки магістрів

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Мисливське господарство»

спеціальності Н-4 Лісове господарство

галузі знань Н-4 Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ: Дударева Галина Федорівна, к.с.-г. н., доцент, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

Протокол № 1 від "19" серпня 2025 р.
Завідувач кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

В.І. Домніч

(підпис)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

В.І. Домніч

(підпис)

2025 рік

Викладач: к.с.-г.н., доцент Дударєва Галина Федорівна

Зв'язок з викладачем:

E-mail: dudarevagalina@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: 0677310174, (061) 228-75-79 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: особисті повідомлення у СЕЗН ЗНУ Moodle, Viber, Telegram, ZOOM.

Кафедра: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології, III корпус ауд., 208

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інтродукція мисливських тварин» є надання майбутнім фахівцям комплексу знань щодо інтродукції та акліматизації мисливських тварин, біологічних, екологічних, топологічних особливостях інтродуцентів тваринного світу. Студенти отримають знання про основні правила інтродукції мисливських тварин, техніку та методи інтродукції, погляди на відновлення популяції тварин та місце інтродукції серед них; фактори що сприяють інтродукції тварин. Курс спрямований на розвиток критичного мислення, дослідницьких навичок та усвідомлення етичних аспектів у сфері інтродукції тварин.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору студента
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	150
Лекційні заняття	22 год.
Лабораторні заняття	22 год.
Самостійна робота	58 год.
Консультації	<i>Поточні консультації проводяться очно щосереди з 11.00-14.00, ауд 208. Крім того, можливе проведення дистанційних консультацій з використання платформ: gmail, ZOOM, Moodle та Viber (у робочий час).</i>
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.	Пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний). Лекції, бесіди, спостереження, пояснення. Метод проблемного викладу матеріалу. Дослідницький. Медіаграмотність. Факчекінг. Практичні роботи, досліди, індивідуальне дослідницьке завдання.	Форми оцінювання: поточне, підсумкове. Методи оцінювання: тестування. метод інтерв'ю, опитування, імітаційна діяльність (моделювання), спостереження за навчальною діяльністю студентів, письмовий контроль, практичний контроль.
ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		
ЗК-3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.		
ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.		
ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.		
ЗК-13. Набуття навичок та формування суджень з наукових, соціальних та інших проблем.		
ПРН 1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму.		
ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.		
ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.		
ПРН 18 Здійснювати професійні взаємодії та взаємозв'язки з працівниками лісового та мисливського господарств та фахівцями природоохоронних установ та організацій.		
ПРН 21 Сучасні джерела одержання наукової та професійної інформації та інформаційні технології; основні програмні засоби зберігання, обробки та аналізу результатів наукової та професійної діяльності.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль І. Тваринний світ, його різноманіття

Тема 1. Мисливська фауна та особливості її формування. Поняття мисливська фауна. Виникнення і становлення мисливства. Зміни мисливської фауни – сезонні, протягом десятирічч. Формування сучасної фауни мисливських тварин на території України. Вплив історичних та економічних умов на стан мисливської фауни. Історичний огляд на тварин, що їх прийнято вважати мисливськими та поступова зміна їхнього складу. Основні об'єкти фауни України, які підлягають інтродукції. Промислово цінні види тварин.

Змістовий модуль 2 . Інтродукція, акліматизація, реакліматизація різних видів тварин

Тема 2. Інтродукція. Інтродукція мимовільна – приклади та наслідки. Шляхи запобігання цьому. Наукове підґрунтя інтродукції. Умисне введення. Екологічна інтродукція. Інтродукція гідробіонтів. Перелік інтродукованих видів хребетних тварин.

Тема 3. Акліматизація різних видів тварин. Пошук правильних об'єктів акліматизації. Приклади успішної акліматизації тварин на різних континентах. Інтродукція та реакліматизація мисливських звірів.

Тема 4: Установи та організації інтродукції тварин України. Найпотужніші установи інтродукції тварин України та світу. Завдання установ. Призначення та використання даних установ на державному рівні. Регіональні установи та представники. Наукові здобутки та науковці.

Змістовий модуль 3. Інтродукція та біологічні особливості тварин, їх значення.

Тема 5. Біологічні, екологічні, топологічні особливості інтродуцентів тваринного світу. Історія виникнення інтродукції тварин. Сучасні погляди на відновлення популяції тварин та місце інтродукції серед них.

Тема 6. Основні правила інтродукції мисливських тварин. Техніки та методи інтродукції тварин у світі. Інтродукція різних видів тварин. Необхідність відновлення мисливських популяцій.

Змістовий модуль 4. Фактори що сприяють інтродукції тварин.

Тема 7. Фактори довкілля при інтродукції мисливських тварин. Зміна клімату як фактор, що сприяє змінам розселення тварин та рослин. Антропогенний фактор. Поширення перевезень. Поширення кулінарних та культурних традицій, що сприяють розселенню тварин по світу.

Змістовий модуль 5. Загальні та спеціальні питання інтродукції тварин.

Тема 8. Основні положення вчення Г. Сель'є про стрес, його негативні наслідки, вплив на фізіологічні показники та морфологію тварин під час інтродукції. Підготовка тварин до перевезення. Негативні наслідки стресу. Запобігання розвитку цих факторів. Основні фізіологічні параметри, які необхідно контролювати під час перевезення. Зовнішні ознаки погіршення стану тварин при перевезенні.

Тема 9. Використання антиоксидантних та антистресових речовин при акліматизації тварин до довкілля. Широке застосування природних та штучних засобів для регулювання якості життя тварин при перевезенні. Препарати хімічного та рослинного походження. Гомеопатичні препарати. Шляхи введення препаратів в організм тварини.

Тема 10. Правила безпеки при роботі із тваринами. Основні хвороби та їхня профілактика. Безпека – запорука успішної акліматизації тварин. Основні шляхи передачі хвороб від тварини до тварини та між людиною та твариною. Захист тварин та людей від інфекції. Основні ознаки інфекційного захворювання у тварин. Профілактика травм тварин.

Змістовий модуль 6. Стратегія розвитку біорізноманіття України. Законодавчі документи з біорізноманіття України.

Тема 11. Головні загрози біорізноманіття України. Збереження біорізноманіття тварин. Законодавчі документи з біорізноманіття України. Представники Червоної книги тваринного світу регіонів України та їх збереження. Законодавчі документи, які діють в Україні на місцевому, регіональному рівні.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
Лекція 1	Мисливська фауна та особливості її формування	2	щотижня
Лабораторна робота 1	Мисливська фауна та особливості її формування Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	щотижня
Самостійна робота	Питання для розгляду - Поняття мисливська фауна. - Виникнення і становлення мисливства. - Зміни мисливської фауни – сезонні, протягом десятиріч. - Формування сучасної фауни мисливських тварин на території України. - Вплив історичних та економічних умов на стан мисливської фауни. - Історичний огляд на тварин, що їх прийнято вважати мисливськими та поступова зміна їхнього складу. - Основні об'єкти фауни України, які підлягають інтродукції. - Промислово цінні види тварин. - .	5	щотижня
Лекція 2	Інтродукція.	2	щотижня
Лабораторна робота 2	Інтродукція, акліматизація, реакліматизація різних видів тварин Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	щотижня
Самостійна робота	Питання для розгляду Інтродукція мимовільна – приклади та наслідки. Шляхи запобігання цьому. Наукове підґрунтя інтродукції. Умисне введення. Екологічна інтродукція. Інтродукція гідробіонтів. Перелік інтродукованих видів хребетних тварин. .	5	щотижня
Лекція 3	Акліматизація різних видів тварин.	2	щотижня
Лабораторна робота 3	Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	щотижня
Самостійна робота	Акліматизація різних видів тварин. Питання для розгляду - Пошук правильних об'єктів акліматизації.	5	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<ul style="list-style-type: none"> - Приклади успішної акліматизації тварин на різних континентах. - Інтродукція та реакліматизація мисливських звірів 		
Лекція 4	Установи та організації інтродукції тварин України.	2	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 4	Установи та організації інтродукції тварин України. Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Установи та організації інтродукції тварин України. Питання для розгляду <ul style="list-style-type: none"> - Найпотужніші установи інтродукції тварин України та світу. - Завдання установ. - Призначення та використання даних установ на державному рівні. - Регіональні установи та представники. - Наукові здобутки та науковці. - 	5	<i>щотижня</i>
Лекція 5	Біологічні, екологічні, топологічні особливості інтродуцентів тваринного світу.	2	<i>щотижня/</i>
Лабораторна робота 5	Біологічні, екологічні, топологічні особливості інтродуцентів тваринного світу. Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Біологічні, екологічні, топологічні особливості інтродуцентів тваринного світу. Питання для розгляду <ul style="list-style-type: none"> - . Історія виникнення інтродукції тварин. - Сучасні погляди на відновлення популяції тварин та місце інтродукції серед них. 	5	<i>щотижня</i>
Лекція 6	Основні правила інтродукції мисливських тварин.	2	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 6	Основні правила інтродукції мисливських тварин. Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Основні правила інтродукції мисливських тварин. Питання для розгляду <ul style="list-style-type: none"> - Техніки та методи інтродукції тварин у світі. - Необхідність відновлення мисливських популяцій. 	6	<i>щотижня</i>
Лекція 7	Фактори що сприяють інтродукції тварин.	2	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 7	Фактори що сприяють інтродукції тварин. Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Фактори що сприяють інтродукції тварин. Питання для розгляду <ul style="list-style-type: none"> - Фактори довкілля при інтродукції мисливських тварин. 	6	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<ul style="list-style-type: none"> - Зміна клімату як фактор, що сприяє змінам розселення тварин та рослин. - Антропогенний фактор. - Поширення перевезень. - Поширення кулінарних та культурних традицій, що сприяють розселенню тварин по світу. - Інтродукція різних видів тварин. 		
Лекція 8	Основні положення вчення Г. Сель'є про стрес, його негативні наслідки, вплив на фізіологічні показники та морфологію тварин під час інтродукції	2	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 8	Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	<p>Основні положення вчення Г. Сель'є про стрес, його негативні наслідки, вплив на фізіологічні показники та морфологію тварин під час інтродукції</p> <p style="text-align: center;">Питання для розгляду</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка тварин до перевезення. - Негативні наслідки стресу. - Запобігання розвитку цих факторів. - Основні фізіологічні параметри, які необхідно контролювати під час перевезення. - Зовнішні ознаки погіршення стану тварин при перевезенні. 	6	
Лекція 9	Використання антиоксидантних та антистресових речовин при акліматизації тварин до довкілля.	2	
Лабораторна робота 9	Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	
Самостійна робота	<p>Використання антиоксидантних та антистресових речовин при акліматизації тварин до довкілля.</p> <p style="text-align: center;">Питання для розгляду</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка тварин до перевезення. - Негативні наслідки стресу. - Запобігання розвитку цих факторів. - Основні фізіологічні параметри, які необхідно контролювати під час перевезення. - Зовнішні ознаки погіршення стану тварин при перевезенні 	6	
Лекція 10	Правила безпеки при роботі із тваринами. Основні хвороби та їхня профілактика.	2	
Лабораторна робота 10	Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242	2	
Самостійна робота	<p>Правила безпеки при роботі із тваринами. Основні хвороби та їхня профілактика.</p> <p style="text-align: center;">Питання для розгляду</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка тварин до перевезення. - Негативні наслідки стресу. - Запобігання розвитку цих факторів. - Безпека – запорука успішної акліматизації тварин. - Основні шляхи передачі хвороб від тварини до 	5	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>тварини та між людиною та твариною</p> <ul style="list-style-type: none"> - . Захист тварин та людей від інфекції. - Основні ознаки інфекційного захворювання у тварин. - Профілактика травм тварин. - Основні фізіологічні параметри, які необхідно контролювати під час перевезення. 		
Лекція 11	Головні загрози біорізноманіття України. Збереження біорізноманіття тварин.		
Лабораторна робота 11	Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242		
Самостійна робота	<p>Головні загрози біорізноманіття України. Збереження біорізноманіття тварин.</p> <p>Питання для розгляду</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка тварин до перевезення. - Негативні наслідки стресу. - Запобігання розвитку цих факторів. - Збереження біорізноманіття тварин. - Законодавчі документи з біорізноманіття України. - Представники Червоної книги тваринного світу регіонів України та їх збереження. - Законодавчі документи, які діють в Україні на місцевому, регіональному рівні. 	5	<i>щотижня</i>

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лабораторна робота 1	Опитування, завдання самостійної роботи 1, виконання лабораторної роботи 1.	<p>Вимоги до виконання та оформлення лабораторної роботи подано у СЕЗН ЗНУ, на сторінці дисципліни «Інтродукція мисливських тварин», адреса: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242 де надаються вимоги до необхідного обладнання, покроковий хід виконання лабораторної роботи та вимоги до узагальнення отриманих результатів. Питання для підготовки до опитування (питання лекції, див. розд. 3) та перевірки самостійної роботи див. табл. 4.</p>	Термін виконання – до наступного лабораторного заняття. 5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу, лабораторна робота виконана у повному обсязі, згідно вимог; 4 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок, лабораторна робота виконана з несуттєвими помилками;	5
Лабораторна робота 2	Опитування, завдання самостійної роботи 2, виконання лабораторної роботи 2.		5	
Лабораторна робота 3	Опитування, завдання самостійної роботи 3, виконання лабораторної роботи 3.		5	
Лабораторна робота 4	Опитування, завдання самостійної роботи 4, виконання лабораторної роботи 4		5	
Лабораторна робота 5	Опитування, завдання самостійної роботи 5, виконання лабораторної роботи 5		5	
Лабораторна робота 6	Опитування, завдання самостійної роботи 6, виконання лабораторної роботи 6		5	
Контрольна робота 1	Написання письмової роботи за змістовими модулями 1-3, або тестування у СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки до контрольної роботи – див. розд. 3	<p>5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання контрольної роботи розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних</p>	5

			<p>практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу;</p> <p>4 бали – питання контрольної роботи розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;</p> <p>2-3 бали – до 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно;</p> <p>1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.</p>	
Лабораторна робота 7	Опитування, завдання самостійної роботи 7, виконання лабораторної роботи 7	Вимоги до виконання та оформлення лабораторної роботи подано у СЕЗН ЗНУ, на сторінці дисципліни «Інтродукція мисливських тварин», адреса: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=424	Термін виконання – до наступного лабораторного заняття. 5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу, лабораторна робота виконана у повному обсязі, згідно вимог;	5
Лабораторна робота 8	Опитування, завдання самостійної роботи 8, виконання лабораторної роботи 8	де надаються вимоги до необхідного обладнання, покроковий хід виконання лабораторної роботи та вимоги до узагальнення отриманих результатів.	4 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок, лабораторна робота виконана з несуттєвими помилками;	5
Лабораторна робота 9	Опитування, завдання самостійної роботи 9, виконання лабораторної роботи 9.	Питання для підготовки до опитування (питання лекції, див. розд. 3) та перевірки самостійної роботи див. табл. 4.	2-3 бали – до 30 % питань певної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно, лабораторна робота не виконана повністю, або виконана із	5
Лабораторна робота 10	Опитування, завдання самостійної роботи 10, виконання лабораторної роботи 10.			
Лабораторна робота 11	Опитування, завдання самостійної роботи 11, виконання лабораторної роботи 11.			

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

			суттєвими помилками; 1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань певної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методика передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання лабораторної роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.	
Контрольна робота 2	Написання письмової роботи за змістовими модулями 4-6, або тестування у СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки до контрольної роботи – див. розд. 3	<p>5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання контрольної роботи розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу;</p> <p>4 бали – питання контрольної роботи розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;</p> <p>2-3 бали – до 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методика передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно;</p> <p>1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методика передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.</p>	5
Усього поточний контроль	12			60
Підсумковий контроль				
екзамен	Тестування в СЕЗН ЗНУ	Підготовка до екзамену здійснюється за навчальним матеріалом усього курсу (питання див. Розділ 3 робочої програми навчальної дисципліни)	Виконання тестових завдань відбувається на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ. Із банку тестових завдань СЕЗН ЗНУ для кожного здобувача освіти випадковим чином обирається 20 тестових завдань. За кожну вірну відповідь на тестове завдання здобувач вищої освіти отримує 1 бал	20

	<p>Індивідуальне дослідницьке завдання</p>	<p>Індивідуальні дослідницькі завдання повинні містити аналіз сучасного стану обраного питання. Виконуються у вигляді доповіді та презентації. Обсяг доповіді ІДЗ повинен бути розрахований на 7-10 хв. Доповідь повинна складатися зі вступу, в якому висвітлена актуальність, мета дослідження, завдання, об'єкт та предмет (1-2 хв.) повне висвітлення питань, висновки та додається список використаних джерел. Презентація ІДЗ повинна містити графіки, таблиці та рисунки та складатися з 15-20 слайдів.</p> <p>ІДЗ повинно бути виконано протягом семестру, та представлено до захисту до початку залікового тижня.</p> <p>Питання для виконання ІДЗ обираються відповідно до номера прізвища студента у журналі академічної групи.</p> <p>Орієнтовні питання для виконання завдання викладено на сторінці СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle.</p>	<p>19-20 балів – здобувачі вищої освіти самостійно виконали понад 90% завдань, під час виконання роботи виявили усебічні, систематичні та глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; творчі здібності у розумінні та використанні програмного матеріалу для виконання поставлених мети та завдань; чітко, логічно, послідовно викладати матеріал; робити обґрунтовані висновки. Під час захисту індивідуального завдання надавали вичерпні, аргументовані та цілісні відповіді на всі запитання. Робота оформлена акуратно, відповідно до поставлених вимог.</p> <p>17-18 балів – здобувачі вищої освіти виконали не менше 90% завдань, завдання роботи виконані достатньо грамотно, але є декілька (1-3) несуттєвих помилок. Під час виконання роботи здобувачі освіти виявили знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни в повному обсязі, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; творчий підхід до виконання поставлених мети та завдань; логічно, послідовно викладати матеріал; робити обґрунтовані висновки. Під час захисту індивідуального завдання загалом надавали аргументовані, без суттєвих помилок, відповіді на всі запитання. У цілому робота оформлена акуратно, але наявні незначні неточності в її оформленні та презентації.</p> <p>15-16 балів – здобувачі вищої освіти виконали не менше 80% завдань, завдання роботи виконані достатньо грамотно, але є декілька (до 5) несуттєвих помилок. Під час виконання роботи здобувачі освіти виявили знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни з основних розділів, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; логічно, послідовно викладати матеріал; робити висновки. Під час захисту індивідуального завдання відповідали достатньо грамотно, але припускались однієї-двох не принципових помилок. Робота оформлена акуратно, але наявні незначні неточності в її оформленні.</p> <p>13-14 балів – здобувачі вищої освіти виконали завдання не в повному обсязі, але не менше 70%. Під час виконання роботи виявили знання й розуміння основних положень дисципліни; завдання виконали неповно, непослідовно; наявні неточності та помилки у змісті та оформленні роботи. Здобувачі освіти виявляють знання й розуміння основних положень матеріалу, але надають неповні, непослідовні відповіді. Під час захисту</p>	<p>20</p>
--	--	---	--	-----------

			<p>індивідуального завдання демонстрували недостатньо глибокі знання з досліджуваної теми, припускаючись не відповідностей у визначенні понять, неповно або недостатньо аргументовано відповідали на запитання.</p> <p>10-12 балів – здобувачі вищої освіти виконали завдання не в повному обсязі, але не менше ніж на 60%; у роботі присутні принципові помилки в оформленні. Під час виконання роботи виявили знання й розуміння основних положень матеріалу з дисципліни. Під час захисті та підготовці презентації продемонстрували поверхневі знання з досліджуваної теми, відповідали неповно, непослідовно, припускаючись не відповідностей у визначенні понять, не вміє переконливо обґрунтувати свою думку.</p> <p>0-9 балів – здобувачі вищої освіти виконали понад 50% завдань. Під час виконання роботи припускалися принципових помилок при розв'язанні завдань. Робота оформлена зі значними порушеннями вимог. Необхідна досконала переробка роботи. Під час захисту здобувачі освіти виявили поверхові знання і розуміння основного програмового матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; не відповідає на основні запитання.</p>	
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Корнеєв О.П. Мисливські звірі України. Київ : Вид-во «Вища школа», 1960. 44 с.
2. Гунчак М. С., Мельничук Г. О., Луцак М. М. Сучасний стан видів тварин-інтродуцентів в Івано-франківській області. Лісівництво і агролісомеліорація. Харків: УкрНДІЛГА, 2009. Вип. 115. 116 с.
3. Гайченко В.А., Царик Й.В. Екологія тварин: Навчальний посібник Херсон:Олді-плюс, Київ: Ліра-К, 2012. 232 с.
4. Гандзюра В.П. Екологія. Київ, 2002. 85 с.
5. Євтушенко М.Ю., Дудник С.В., Глебова Ю.А. Акліматизація гідробіонтів: підручник. Київ: Аграрна освіта, 2011. 240 с

Додаткова:

1. Бондаренко В. Д. Збереження та відтворення популяції великих ссавців Українських Карпат – комплексна проблема. Великі ссавці Карпат: Міжнародна екологічна конференція. Івано-Франківськ, 2000. С. 23.
2. Делаян І. В. Оцінка інтродуцентів з позиції мисливського господарства. Наук. Вісник УкрДЛТУ: дослідження охорони та збагачення біорізноманіття. Львів: УкрДЛТУ, 1999. Вип. 9.9. С. 252 – 255.
3. Хоєцький П.Б. Інтродукція та реакліматизація мисливських звірів у західному регіоні України. Науковий вісник НЛТУ, м. Львів. Вип. 20. 2010. С.16-23.
4. Гунчак М. С., Мельничук Г. О., Луцак М. М. Сучасний стан видів тварин-інтродуцентів в Івано-франківській області. Лісівництво і агролісомеліорація. Харків: УкрНДІЛГА, 2009. Вип. 115. 116 с.
5. Гринжевський М.В., Третяк О.М., Климов С.І. Нетрадиційні об'єкти рибництва в аквакультури України. Київ: Світ, 2001. 168 с
6. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету Регіонів (нофіційний адаптований переклад українською) [пер. з англ. О. Осипенко; ред та адапт. А. Куземко та ін.]. Чернівці: Друк Арт, 2020. 36 с
7. Полуда А.М. Енциклопедія мігруючих видів диких тварин України. Київ, 2018. 694 с.
8. Лебедева Н.І., Домніч В.І., Вовченко В.Ю.. Імобілізація та транспортування тварин: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Мисливське господарство». Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 87 с.

1. Акліматизація URL. <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Вікирчак, О., А. Бачинський. 2019. Досвід та підсумки акліматизації кроля європейського (*Oryctolagus cuniculus*) на Тернопільщині у 1976–1980 роках. *Theriologia Ukrainica*, 17: 88–91. URL. <http://doi.org/10.15407/pts2019.17.088>
3. Державне агентство лісових ресурсів України. URL. <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>
4. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4242> – адреса дисципліни СЕЗН ЗНУ

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту завдань, що були виконані на пропущеному занятті.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі роботи, що виконуються здобувачами вищої освіти під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857> Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти здійснюється згідно з Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання здобутих

шляхом неформальної та/або інформальної освіти
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методикку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>